

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN TİBB UNİVERSİTETİ**

FİZİOTERAPİYADA PALPASIYA BACARIQLARI

FƏNNİ ÜZRƏ

050803 – “Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya” ixtisası üzrə

TƏDRİS PROQRAMI

BAKI – 2023

Tərtib edən:

**“Fizioterapiya və tibbi rehabilitasiya”
kafedrasının əməkdaşları**

Kafedra müdiri, t. .f.d. dosent Paşa Mehdiyev Surxay ođlu

 mza _____

t. .f.d., dosent S daq t Quliyeva Qədir qızı

 mza _____

t. .f.d., assistent Vaqif Cəlilov Çingiz ođlu

 mza _____

Rəy verənlər:

- 1. Universitet daxili**
- 2. Universitetdən kənar (yerli və ya xarici)**

Fənn proqramına Elm və Təhsil Nazirliyindən nəşr hüququ (qrif) o zaman alınır ki, sizin fənn Elm və Təhsil Nazirliyinin təsdiq etdiyi təhsil proqramında mövcuddur.

Fənn proqramına Azərbaycan Tibb Universitetindən nəşr hüququ (qrif) o zaman alınır ki, sizin fənn universitet tərəfindən müəyyən edilmiş fəndir və tədris işçi planında mövcuddur.

**Fənn proqramına Elm və Təhsil Nazirliyindən
nəşr hüququ (qrif) alınması üçün tələb olunan sənədlər**

- 1 – Kafedradan çıxarış
- 2 – Fakültə elmi şurasından çıxarış
- 3 – Tədris-metodik şuradan çıxarış (əgər şura varsa)
- 4 – 2 rəy (universitet daxili və kənar)
- 5 – Notariusdan təsdiq olunmuş ərizə forması (qrif almaq üçün)
- 6 – Fənn proqramı möhürlənmiş və imzalanmış (möhür universitetin; imza proqramı tərtib edənlərin)
- 7 – Rektörün adından Elm və Təhsil Nazirliyinə məktub
- 8 – A4 formatında təqdim etmək olar

**Fənn proqramına Azərbaycan Tibb Universitetində
nəşr hüququ (qrif) alınması üçün tələb olunan sənədlər**

- 1 – Kafedradan çıxarış
- 2 – Fakültə elmi şurasından çıxarış
- 3 – Tədris-metodik şuradan çıxarış (əgər şura varsa)
- 4 – 2 rəy (universitet daxili və kənar)
- 5 – Notariusdan təsdiq olunmuş ərizə forması (qrif almaq üçün)
- 6 – Fənn proqramı möhürlənmiş və imzalanmış (möhür universitetin; imza proqramı tərtib edənlərin)
- 7 – Kafedra müdirinin adından rektora məktub
- 8 – A4 formatında təqdim etmək olar

GİRİŞ

AKTS: 5

Fənnin məzmunu

Palpasiya, xüsusən də bir patoloji prosesi anlamaq üçün və ya diaqnoz etmək üçün, bədəni yoxlayarkən əlləri istifadə etmə prosesidir. Palpasiya adətən bir tibb işçisi tərəfindən həyata keçirilir, bu, həkim, fizioterapist, tibb bacısı, manual terapist ola bilər. Palpasiya eyni zamanda bədəndə bir obyektin ölçüsünün, formasının, möhkəmliyinin və ya yerinin əllər vasitəsilə hiss edilməsi prosesidir.

Palpasiya fiziki müayinənin vacib hissəsidir; Bu müayinədə görmə duyğusu qədər toxunma hissi də vacibdir. Tibb işçiləri bədənin səthinin altındakı problemləri palpasiya etməkdə böyük bacarıq inkişaf etdirir, təlimsiz insanların edə bilməyəcəyi şeyləri aşkar edə bilirlər. Bunun üçün yüksək səviyyədə bacarıq əldə etmək üçün anatomiya və çoxlu, uzun müddətli təcrübə tələb olunur.

“Anlamadığımı hiss edə bilməzsən”. Bu sadə ifadə yerli palpasiya üçün topoqrafik və morfoloji anatomiya möhkəm fonun zəruriliyini göstərir. Əgər hansısa nahiyənin formasını, mövqeyini və ətrafı ilə məkan əlaqəsini təsəvvür edə bilmirsinizsə, konkret patoloji prosesi axtarmaq mənasızdır. Klinik cəhətdən müvafiq strukturun dəqiq anatomiyasını xatırlamaq həmişə çətin məsələdir. Belə böyük həcmdə məlumatla məşğul olmaq üçün çox vaxt və motivasiya lazımdır. Bu səbəbdən, başlanğıcda iki qısa nəzəri hissəyə rast gəlmək olar:

- Hər bir nahiyənin və onun ayrı-ayrı hissələrinin əhəmiyyəti və funksional əhəmiyyəti. Bu, giriş kimi çıxış edir

- Ayrı-ayrı nahiyələr arasında maraqlı qarşılıqlı əlaqə haqqında mövcud biliklərə istinad edir. Tələbələr ilk növbədə yiyələndiyi bacarıqları, oynaq, vətər, bağ zədələnmələrini qiymətləndirmək, şişkinlik, ödem, temperatur fərqi kimi dəyişiklikləri müəyyən etmək üçün istifadə edəcəklər. Palpasiya bacarıqlarını yaxşı yiyələnmiş mütəxəssislər gələcəkdə travmatoloji, ortopedik, idman reabilitasiyası sahələrində uğurlu karyera sahibi ola bilərlər.

Fənnin məqsədi tələbələrə səthi anatomiyanın prinsiplərini öyrətmək, ayrı ayrı nahiyələrin palpasiya bacarıqlarını tələbələrə aşılamaqdan ibarətdir

Tələbə nəyi bilməlidir:

- 1 Səthi (in vivo) anatomiyanın mahiyyətini ,
- 2 Ayrı-ayrı toxumaların səthi anatomiyasını
- 3 Orqanizmin ayrı ayrı nahiyələrinin səthi anatomiyasını
- 4.Palpasiyada istifadə edilən köməkçi vasitələri

Tələbə nəyi bacarmalıdır

- 1.Səthi anatomiya biliklərindən istifadə etməklə insan bədəninin topoqrafik qiymətləndirməni
2. Bədənin müxtəlif nahiyələrini palpasiya etməyi
3. Palpasiya bacarıqlarının inkişaf etdirməyin yollarını
4. Patoloji dəyişikliklərin palpasiya vasitəsilə differensiasiyası

Tələbə nəyə yiyələnmişdir

Tələbələr müstəqil surətdə palpasiya etmək bacarığına

PROQRAM

Proqram 30 saat müəhazirə və 30 praktikadan, 2 kreditdən ibarətdir. Bu fənni tədris etmək üçün müəhazirə, seminar, praktik məşğələlər, stimulyasiya üzərində, xəstə üzərində və s kimi metodlardan istifadə olunmalıdır. Fizioterapist ixtisasına yiyələnmək istəyən hər bir tələbə üçün palpasiya bacarıqlarına yiyələnmək çox vacib məsələdir. Fizioterapistlərin ilkin vəzifələrindən biri üzərində işləyəcək orqanizmi yaxşı öyrənmək və hiss etməkdən ibarətdir.

Tələbələr üçün ən maraqlı fənlərdən biri palpasiya bacarıqlarıdır. Bu fənni keçərkən tələbələr funksional anatomiyanı yenidən təkrar edəcək və eyni zamanda səthi anatomiyanı qavrayacaqlar.

Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya ixtisası üzrə II kurs tələbələri üçün

“Fizioterapiyada palpasiya bacarıqları” fənnindən müəhazirələrin mövzu planı

Payız (I semestr)

Cəmi: saat 30

Nö	Topic Mövzu (praktika)	Saat
1	Palpasiyada səthi anatomiyanın istifadəsi	2
2	Çiyin kompleksinin palpasiyası	2
3	Dirsək kompleksinin palpasiyası	2
4	Əlin palpasiyası	2
5	Qasıq-qalça kompleksinin palpasiyası	2
6	Diz oynaq kompleksinin palpasiyası	2
7	Ayaq nahiyəsinin palpasiyası	2
8	Yumşaq toxumaların palpasiyası	2
9	Arxa çanaq palpasiyası	2
10	Bel nahiyəsinin palpasiyası (lumbar spine)	2
11	Döş qəfəsinin palpasiyası	2
12	Boyun nahiyəsinin palpasiyası	2
13	Baş və çənə nahiyəsinin palpasiyası	2
14	Çənə nahiyəsinin palpasiyası	2
15	İmtahana hazırlıq	2

Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya ixtisası üzrə II kurs tələbələri üçün

“Fizioterapiyada palpasiya bacarıqları” fənnindən təcrübə dərslərinin mövzu planı

Payız (I semestr)

Cəmi: saat 30

Nö	Topic Mövzu (müəhazirə)	Saat
1	Palpasiya nədir, nə üçün istifadə olunur	2
2	Səthi anatomiyanın vacibliyi	2

3	Sümük palpasiyası	
4	Əzələ qarınlarının və kənarlarının palpasiyası	2
5	Vətərlərin palpasiyası	2
6	Bağların palpasiyası	2
7	Kapsulların və Bursaların palpasiyası	2
8	Sinirlərin və damarların palpasiyası	2
9	Yumşaq toxumaların palpasiyası	2
10	Palpasiya vasitələri	2
11	İstiqamətləndirici strukturlar	2
12	Palpasiyanın təsdiqi üçün dəstəkləyici tədbirlər	2
13	Palpasiyanın müasir növləri	2
14	Fizioterapistlər və palpasiya bacarıqlarının tətbiqi	2
15	Təkrar, imtahana hazırlıq	2

METODİKİ TƏMINAT:

1. Palpation Techniques Surface Anatomy for Physical Therapists 2nd Edition Bernhard Reichert, MSc PT, MT Massage Therapist, Physical Therapist, Manual Therapist VPT Academy Fellbach, Germany 896 illustrations Thieme Stuttgart • New York • Delhi • Rio de Janeiro./

TEXNİKİ TƏCHİZAT:

Fənn üzrə mühazirə və praktiki məşğələlər multimedia avadanlıqları (proyektor, ekran və s.) ilə təchiz olunmuş auditoriyalarda keçirilir.

Kağız formatı 60x84 1 / 16
Sifariş . Tiraj 30.

Azərbaycan Tibb Universitetinin
nəşriyyatında çap edilmişdir.
Tel.: (012) 595-55-76